

Кыйноолорду жана башка катаал адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүн алдына алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борборунун кызматкерине талапкердин кесиптик билим денгээлин аныктоо

ҮЧҮН
ТЕСТ

Кыргыз Республикасынын Конституциясы боюнча:

1. Адам укуктары жана эркиндиктери эмнеге таандык?
2. Адам укуктары менен эркиндиктери ажыратылгыс деген эмнени билдирет жана алар кимге таандык?
3. Эл аралык укуктун жалпы таанылган принциптери жана ченемдери, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык күчүнө кирген эл аралык келишимдер кандай статуска ээ?
4. Кыргыз Республикасында адамдар эмнеге дуушар болушу мүмкүн эмес?
5. Ар бир кармалган адам кармалган учурдан тартып 48 саат өткөнгө чейин дароо жеткирилүүгө тийиш?
6. Адам укуктарынын кайсынысы эч кандай чектөөлөргө дуушар болбойт?
7. Адам кармалган учурдан тартып ага кандай кепилдиктер берилет?
8. Конституцияга ылайык адам укуктары менен эркиндиктерине кандай чектөөлөр коюлушу мүмкүн?
9. Кыргыз Республикасынын Конституциясында адамдын негизги укуктары жана эркиндиктери кандай кепилденген?
10. Күнөөсүздүк презумпциясы эмнени билдирет?

Эл аралык укук боюнча:

1. Кыргыз Республикасы кайсыл жылдан баштап БУУга мүчө болгон?
2. 1987-жылдын 26-июнунда күчүнө кирген кыйноолорго жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнө каршы Конвенцияга Кыргыз Республикасынын кошулган датасы.
3. Кыйноо менен катаал мамиленин айырмасы эмнеде?
4. Кандай өзгөчө жагдайлар кыйноолорду колдонууну акташы мүмкүн?
5. Кандай учурларда экстрадициялоого тыюу салынат?
6. Кыргыз Республикасы кыйноо катары кылмыштарга карата кандай, көрсөтүлгөн, болжолдонгон учурларда өз юрисдикциясын белгилей алат?
7. Кыйноолордун алдын алуу үчүн кандай эрежелер, көрсөтмөлөр, ыкмалар жана практикалар системалуу түрдө каралышы керек?
8. Кыйноо учурларын иликтөөдө кандай критерийлер натыйжалуу болуп саналат?
9. Кыргыз Республикасы белгилүү бир учурларды кошпогондо, кыйноо астында жасалган ар кандай арыздар соттук териштирүүлөрдө далил катары пайдаланылбайт деп кепилдик берет.

10. Кыйноолорго жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнө каршы Конвенциясына жана Факультативдик протоколго Кыргыз Республикасынын кошулган датасы.

Кыйноолорду жана башка катаал адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүн алдына алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борбору жөнүндөгү Мыйзамы боюнча:

1. "Кыйноолорду жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнүн алдын алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борбору жөнүндө" Мыйзамда катаал мамиленин аныктамасы кандай?

2. Эркиндикти чектөө жайлар?

3. Кыйноолорду жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнүн алдын алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борборун түзүүнүн максаты?

4. Улуттук борбордун башкаруу органдары болуп төмөнкүлөр саналат:

5. Кыйноолорду жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнүн алдын алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борборунун кызматкерлери ким тарабынан дайындалат?

6. Кыйноолорду жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнүн алдын алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борборунун кызматкерлери мамлекеттик кызматчыларбы?

7. Физикадан сабак берген ЖОЖдун окутуучусу кыйноолорду жана башка катаал, адамгерчиликсиз же кадыр-баркты басмырлаган мамиленин жана жазанын түрлөрүнүн алдын алуу боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук борборунун кызматкери болуп иштей алабы?

8. Кыйноолордун алдын алуу боюнча Улуттук борбор жөнүндө Мыйзамда алдын алма баруулардын кандай түрлөрү каралган?

9. Эркиндигинен ажыратуу жана чектөө жайларына алдын алма барууларды жүзөгө ашыруу үчүн Улуттук борбордун директору же аймактык өкүлчүлүктөрдүн жетекчилери (өкүлдөрү) тарабынан Улуттук борбордун кызматкерлеринен жана Координациялык кеңештин мүчөлөрүнөн турган топтор түзүлөт. Зарыл болгон учурда эркиндигинен ажыратуу жана чектөө жайларына алдын алма барууларга катышуу үчүн ар башка профилдеги эксперттер тартылат. Эркиндигинен ажыратуу жана чектөө жайларына алдын алма барууларды жүргүзүү үчүн милдеттүү түрдө топтун мүчөлөрүнүн минималдуу саны канча болот?

10. Алдын алма барууларды жүргүзгөн топтун мүчөлөрү тарабынан кыйноо фактылары аныкталган учурда, алар бул тууралуу кимге токтоосуз маалымдоого милдеттүү?

Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодекси:

1. Кандай учурларда жазык жоопкерчилигине тартуу үчүн эскирүү мөөнөтү колдонулбайт?
2. Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинде кыйноолордун аныктамасы кандай?
3. Жазаны өтөөдөн шарттуу түрдө мөөнөтүнөн мурда бошотуу соттолгон адамга карата колдонулбайт:
4. Кыйноо үчүн эркинен ажыратуунун максималдуу мөөнөтү канча?
5. Кыйноо үчүн эркиндигинен ажыратуунун минималдуу мөөнөтү канча?

Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодекси:

1. Инсандын ар-намысын жана кадыр-баркын урматтоо принциби менен кандай аракеттерге тыюу салынат?
2. "Чыныгы кармоо" термини эмнени билдирет?
3. Кармоо жөнүндө токтомдо кандай деталдар көрсөтүлгөн?
4. Шектүүнү же айыпталуучуну убактылуу кармоочу жайга же камакта кармоочу жайга ар бир жеткирүүдө эмне талап кылынат?
5. Кандай жагдайларда камоону узартууга болот?

Кылмыштарды жасоо жагынан шек туудурган жана айыпталып кармалган адамдарды камакта кармоонун тартиби жана шарттары жөнүндө Кыргыз Республикасынын Мыйзамы.

1. Шектүүлөр менен айыпталуучулардын камакта кармалуучу жайларына атайын уруксаты жок барууга кимдин укугу бар?
2. Санитардык процедураларда жана шектүүлөрдү жана айыпталуучуларды жеке тинтүүдө контроль кандай жүргүзүлөт?